

CSU

ทุกกลุ่มสาระ • ทุกวิชา • ทุกชั้นปี

โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

คำอธิบายรายวิชา

ดนตรี-นาฏศิลป์

รายวิชาพื้นฐาน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
เวลา 50 ชั่วโมง/ปี

ศึกษา วิเคราะห์ และจำแนกแหล่งกำเนิดของเสียงที่ได้ยิน คุณสมบัติของเสียงสูง-ต่ำ ดัง-เบา ยาว-สั้น ของดนตรี สามารถเคาะจังหวะหรือเคลื่อนไหวร่างกายให้สอดคล้องกับเนื้อหาในบทเพลง ร้องเพลงง่าย ๆ ที่เหมาะสมกับวัย พร้อมทั้งบอกความหมายและความสำคัญของเพลงปลุกใจและเพลงสอนใจ เข้าใจลักษณะของเสียงร้องและเสียงเครื่องดนตรีที่ใช้ในบทเพลง แสดงและเข้าร่วมกิจกรรมทางดนตรีในโอกาสพิเศษอย่างสร้างสรรค์ ฝึกปฏิบัติการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ การเคลื่อนไหวที่สะท้อนอารมณ์ของตนเองอย่างอิสระ การแสดงท่าทางเพื่อสื่อความหมายแทนคำพูด การใช้ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ประกอบจังหวะ และระบำมารยาทในการชมการแสดง ระบุที่มา วิธีการเล่น กติกา และเล่นการละเล่นพื้นบ้าน และสามารถเชื่อมโยงสิ่งที่พบเห็นในการละเล่นพื้นบ้านกับสิ่งที่พบเห็นในการดำรงชีวิตของคนไทย

โดยใช้ทักษะกระบวนการทางดนตรีและนาฏศิลป์ในการแสดงออกทางดนตรีและนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ การวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานดนตรีและนาฏศิลป์

เพื่อให้เห็นคุณค่างานดนตรีและนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล รวมถึงเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี-นาฏศิลป์กับประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน มีจริยธรรม คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม

ตัวชี้วัด

มาตรฐาน	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มฐ. ศ 2.1	ป.2/1, ป.2/2, ป.2/3, ป.2/5	ป.2/4
มฐ. ศ 2.2	ป.2/2	ป.2/1
มฐ. ศ 3.1	ป.2/1, ป.2/2, ป.2/3, ป.2/5	ป.2/4
มฐ. ศ 3.2	ป.2/1, ป.2/3	ป.2/2
	11 ตัวชี้วัด	4 ตัวชี้วัด

รวม 15 ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ป.2

 เวลา 50 ชั่วโมง

ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 พื้นฐานการดนตรี	<p>ตัวชี้วัดระหว่างทาง</p> <p>มฐ. ศ 2.1 ป.2/1 จำแนกแหล่งกำเนิดของเสียงที่ได้ยิน</p> <p>มฐ. ศ 2.1 ป.2/2 จำแนกคุณสมบัติของเสียงสูง-ต่ำ ดัง-เบา ยาว-สั้น ของดนตรี</p> <p>มฐ. ศ 2.1 ป.2/3 เคาะจังหวะหรือเคลื่อนไหวร่างกายให้สอดคล้องกับเนื้อหาของเพลง</p> <p>มฐ. ศ 2.1 ป.2/5 บอกความหมายและความสำคัญของเพลงที่ได้ยิน</p> <p>ตัวชี้วัดปลายทาง</p> <p>มฐ. ศ 2.1 ป.2/4 ร้องเพลงง่าย ๆ ที่เหมาะสมกับวัย</p>	<p>1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร</p> <p>2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด</p> <p>3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต</p>	<p>เสียงที่เราได้ยินมาจากแหล่งกำเนิดต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเรา ลักษณะของเสียงดนตรีขึ้นอยู่กับการบรรเลงและเครื่องดนตรีชนิดนั้น</p> <p>เพลงไทยใช้ฉิ่งเป็นเครื่องดนตรีกำกับจังหวะ และจังหวะเพลงสากลมีรูปแบบที่แตกต่างจากจังหวะเพลงไทย</p> <p>การเคลื่อนไหวร่างกายประกอบเพลงจะต้องแสดงท่าทางประกอบเพลงได้ถูกต้องตามจังหวะ และสอดคล้องกับเนื้อหาของเพลง</p> <p>การขับร้องเพลงไทยและเพลงไทยสากลให้มีความไพเราะ จะต้องขับร้องให้ถูกต้องตามหลักการขับร้อง</p>	20

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
หน่วย การเรียนรู้ที่ 2 ดนตรีและเพลง ท้องถิ่น	ตัวชี้วัดระหว่างทาง มฐ. ศ 2.2 ป.2/2 แสดงและเข้าร่วม กิจกรรมทางดนตรีใน ท้องถิ่น ตัวชี้วัดปลายทาง มฐ. ศ 2.2 ป.2/1 บอกความสัมพันธ์ของ เสียงร้องเสียงเครื่อง ดนตรีในเพลงท้องถิ่นโดย ใช้คำง่าย ๆ	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถ ในการสื่อสาร 2) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถ ในการใช้ ทักษะชีวิต	บทเพลงในท้องถิ่นมี เอกลักษณ์เป็นของตนเอง ทั้งเสียงร้องและเสียงเครื่อง ดนตรี ดนตรีมักมีบทบาท สำคัญในงานที่จัดขึ้นใน โอกาสต่าง ๆ รวมไปถึงวัน สำคัญของชาติไทย โดยมี เพลงที่มีความเกี่ยวข้องกับ เช่น เพลงมหาชัย เพลง มหาฤกษ์ เพลงสรรเสริญ พระบารมี ซึ่งเป็นเพลงที่ แสดงถึงคุณค่าและเป็น ภูมิปัญญาของชาติไทย	10

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
หน่วย การเรียนรู้ที่ 3 พื้นฐาน นาฏศิลป์	ตัวชี้วัดระหว่างทาง มฐ. ศ 3.1 ป.2/1 เคลื่อนไหวขณะอยู่กับที่ และเคลื่อนที่ มฐ. ศ 3.1 ป.2/2 แสดงการเคลื่อนไหวที่ สะท้อนอารมณ์ของ ตนเองอย่างอิสระ มฐ. ศ 3.1 ป.2/3 แสดงท่าทางเพื่อสื่อ ความหมายแทนคำพูด มฐ. ศ 3.1 ป.2/5 ระบุมารยาทในการชม การแสดง ตัวชี้วัดปลายทาง มฐ. ศ 3.1 ป.2/4 แสดงท่าทางประกอบ จังหวะอย่างสร้างสรรค์	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถ ในการสื่อสาร 2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถ ในการคิด 3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถ ในการใช้ ทักษะชีวิต	กิจกรรมการเคลื่อนไหว เป็นหนึ่งในกิจกรรมที่ช่วย เสริมสร้างพัฒนาการและ พัฒนาทักษะในด้านต่างๆ ซึ่งการเคลื่อนไหวมีทั้งการ เคลื่อนไหวอย่างอิสระ การ เคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ การเคลื่อนไหว 2 รูปแบบนี้ ล้วนเป็นทักษะเบื้องต้นของ การเคลื่อนไหวแบบ นาฏศิลป์ไทย เราสามารถนำ ลักษณะการเคลื่อนไหวใน รูปแบบต่าง ๆ มาใช้สื่อสาร แสดงกิริยาอาการ ถ่ายทอด อารมณ์และความรู้สึก ทั้งยัง นำมาดัดแปลงให้เป็นท่าทาง ที่มีความงดงามตามแบบ นาฏศิลป์ไทยโดยใช้ “นาฏยศัพท์” มาผสมผสาน ซึ่งท่าทางเหล่านี้จะเรียกว่า “ภาษาท่า” หากมีโอกาส เข้าร่วมกิจกรรมทาง นาฏศิลป์ในฐานะของผู้ชม การแสดง ควรปฏิบัติตน ตามหลักการชมการแสดง และมีมารยาทในขณะชม การแสดง เพื่อจะได้ไม่เป็น การรบกวนผู้ชมท่านอื่น	14

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
หน่วย การเรียนรู้ที่ 4 การเล่น ในบ้าน	ตัวชี้วัดระหว่างทาง มฐ. ศ 3.2 ป.2/1 ระบุและเล่นการละเล่น ในบ้าน มฐ. ศ 3.2 ป.2/3 ระบุสิ่งที่ชื่นชอบและ ภาคภูมิใจในการเล่น ในบ้าน ตัวชี้วัดปลายทาง มฐ. ศ 3.2 ป.2/2 เชื่อมโยงสิ่งที่พบเห็นใน การเล่นในบ้านกับ สิ่งที่พบเห็นในการ ดำรงชีวิตของคนไทย	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถ ในการสื่อสาร 2) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถ ในการใช้ ทักษะชีวิต	กิจกรรมที่สร้างความ สนุกสนาน เพลิดเพลิน และ มีความเชื่อมโยงกับวิธีการ ดำรงชีวิตของคนไทยใน ภูมิภาคต่าง ๆ มีอยู่ด้วยกัน หลายกิจกรรม ซึ่งกิจกรรม บางกิจกรรมสะท้อนให้เห็น ถึงศิลปวัฒนธรรมที่ดีงาม ของชาติและภูมิปัญญาของ ของผู้คนในแต่ละท้องถิ่น เช่น การเล่นบ้าน การศึกษาและฝึกปฏิบัติ กิจกรรมเหล่านี้จะช่วย ปลูกฝังให้เกิดการอนุรักษ์ มองเห็นคุณค่าความสำคัญ ตลอดจนสามารถต่อยอดไป ถึงการรักษาและสืบทอด วัฒนธรรมอันดีงามของชาติ ต่อไปได้	6